

INFORME DE LA MISSIÓ PRELIMINAR DE SEGUIMENT I IDENTIFICACIÓ ALS BALSANS I GRÈCIA

Aquesta missió s'insereix dins la Campanya de Suport a l'acollida de població refugiada en trànsit a Europa víctima dels conflictes armats a l'àrea Mediterrània (projecte 2833) i abraça el desplegament de dues línies:

- ❖ Línia 1: Suport a les persones refugiades en rutes de fugida
- ❖ Línia 2: Suport als municipis de la ruta

La Missió es va desenvolupar entre el 3 i el 12 de novembre de 2015 i l'equip del Fons Català, integrat per Victòria Planas i Anna Recoder, va visitar Grècia (Atenes, Lesbos i Tessalònica), Macedònia (Gevgelija, Tabanovce i Skopia) i Sèrbia (Presevo, Belgrad i Sid)

Objectius de la missió:

- A) Conèixer, de primera mà, el context on s'estan duent a terme els projectes aprovats en el marc de la Campanya i la tasca de les entitats, i els socis locals, amb qui estem col·laborant.
- B) Contactar amb entitats locals en països fora de l'espai Schengen: Macedònia i Sèrbia, per poder-les convidar a presentar propostes des d'una visió de proximitat.
- C) Identificar possibles ciutats interlocutores que es troben en la ruta de les persones refugiades, per activar la línia 2. Suport als municipis de la ruta.

Informe d'accions realitzades

- A) Conèixer, de primera mà, el context on s'estan duent a terme els projectes aprovats en el marc de la Campanya i la tasca de les entitats, i els socis locals, amb qui estem col·laborant

Resultats

La missió ha permès:

- Clarificar les respostes d'emergència que s'estan implementant a la ruta de fugida
- Millorar la comprensió del context sobre terreny *in situ*
- Millorar i afegir qualitat al procés d'avaluació prèvia de les futures propostes
- Millorar el procés de comunicació i retorn d'informació als ajuntaments i ens locals supramunicipals i a la ciutadania

Durant la missió s'han realitzat activitats de seguiment i d'identificació a tres països implicats dins de les zones de trànsit de la població refugiada, concretades a través de:

- ❖ Seguiment de contacte amb la població subjecte de drets
- ❖ Observació directa: visites de camp guiades per membres d'equips d'entitats que estan treballant sobre terreny en projectes aprovats o en fase d'identificació pel Fons Català
- ❖ Reunions de treball amb entitats que estan treballant sobre terreny
- ❖ Identificació de possibles entitats presents al territori

GRÈCIA: LESBOS

ASPECTES GENERALS: DESCRIPCIÓ DE LES ZONES DE FUGIDA I TRÀNSIT VISITADES

MOLIVOS:

El 5 de novembre el Fons Català va visitar la zona nord de l'illa de Lesbos, que juntament amb les illes de Chios i Kos, constitueixen els principals punts d'arribada dels refugiats després d'haver travessat, amb barques pneumàtiques, des de la costa turca a la costa grega. El punt d'arribada principal dels refugiats és al nord de l'illa, entre Molivos i Skala Sikamineas. A les barques, hi viatgen entre 60 i 70 persones i el trajecte té una durada d'1 hora a 1,5 hores. Al nord de l'illa estan intervenint Frontex, la guarda costa grega i l'entitat catalana Proactiva Open Arms, que duen a terme tasques de salvament marítim. Al llarg de la costa s'observen centenars d'armilles salvavides i barques pneumàtiques.

Al gener de 2015 van arribar a l'illa de Lesbos 737 persones i fins al mes de setembre se n'han comptabilitzat 73.256. Tenint en compte que l'illa té una població de 86.000 persones i que les institucions gregues no disposen de recursos per poder donar suport als refugiats, es produeix una situació molt complicada i les entitats que estan treballant en el terreny es troben sobrepassades. Un cop els refugiats arriben a l'illa, hi ha presència d'entitats i voluntaris que ofereixen aliment als nouvinguts i els donen la benvinguda. A Molivos hi ha un hotspot amb presència de diferents entitats. En aquest punt els refugiats esperen per poder agafar un dels autobusos d' ACNUR, que els dona una primera atenció, de Metges sense Fronteres o d'una entitat local que els porta per una carretera interna fins a Mitilini, capital de l'illa.

A causa del gran flux de refugiats que estan arribant a l'illa les aglomeracions que es produeixen en aquest punt són considerables i hi ha algunes persones que opten per anar-hi caminant, cosa que els suposa un total de 14 hores. Un cop arriben a Mitilini els refugiats es traslladen a un dels dos camps de refugiats on són registrats: Moria o Kara Tepes.

MORIA:

L'equip del Fons Català va fer una visita guiada per Save the Children i Metges del Món pel camp de Moria, que ens va permetre fer observació directa i prendre contacte directe amb persones refugiades.

Moria és un dels camps de refugiats anomenats també camps de detenció de l'illa de Lesbos. En aquest camp, es registren homes que arriben sols de nacionalitat siriana (55%) i d'altres nacionalitats, com afganesos (25%), iraquians (6%), pakistanesos (2%), kurds iranians, somalis i eritreus, entre d'altres. Es calcula que el 60% de les persones que han arribat són homes, el 25% dones i el 15% nens.

El camp té dos centres de registre: un per als sirians i l'altre per a persones d' altres nacionalitats. El motiu pel qual el registre es fa en centres diferents en funció de l'origen dels refugiats, és per evitar conflictes entre ells i perquè s'està donant prioritat als sirians sota la creença que sí que són refugiats, a diferència de la resta de nacionalitats, on es poden trobar casos d'immigrants econòmics. El registre el du a terme Frontex i la policia local i, un cop fet, permet que puguin romandre en territori grec durant el període d'un mes. Fins a l'estiu el registre es feia fora del camp, però ara s'està fent dins atès el volum de persones que hi estan arribant: de 4.000 a 5.000 al dia. És per aquest motiu que ara hi ha presència d'antidisturbis al camp.

Les persones acabades d'arribar fan cua durant com a mínim un dia sencer i fins a una setmana per tal de poder accedir al camp i poder ser registrats. Aquesta espera es pot allargar en funció del flux de persones. Les persones esperen darrere una tanca el seu torn i actualment els deixen passar en grups de 20 a 30 persones.

El camp es divideix en tres parts: a la part baixa, anomenada Kepi, es troba el centre de registre d'homes sirians i els dos centres de menors no acompanyats, separats en dos mòduls segons si són sirians o no. La valoració clínica i psicosocial dels menors la du a terme personal especialitzat grec. Actualment hi ha entre 50 i 70 menors que romanen durant dues setmanes en aquests mòduls fins que són traslladats a un centre de menors a Atenes. El problema és que aquests centres són oberts i els menors marxen.

D'altra banda, hi ha una carpa gran d' ACNUR on les persones refugiades poden descansar i diferents casetes d' ACNUR no equipades per ser utilitzades com a allotjament. Els refugiats utilitzen tendes de campanyes per dormir i descansar en aquesta zona del camp. També hi ha un contenidor de Metges del Món on s'ofereix atenció sanitària de lliure accés. Davant de les casetes d' ACNUR hi ha un Child Friendly Space de Save the Children.

A continuació, a la part mitja del camp, es troba la zona on s'atén la població vulnerable del camp. D'una banda, els familiars de morts. ACNUR s'encarrega de dur a terme el procediment, que pot trigar setmanes o mesos. En aquests casos, els familiars han de passar per un doble dol: la pèrdua del familiar i veure què es fa amb el cos de l'ésser estimat, ja que molts se'l volen endur. D'altra banda, s'atenen els discapacitats físics i psíquics i, per últim, els supervivents de naufragi, oferint-los suport psicològic especialitzat. En aquest espai també hi té presència Metges del Món Grècia.

A la part alta del camp és on es du a terme el registre de ciutadans no sirians i també hi ha un contenidor de Metges del Món Grècia on s'ofereix assistència sanitària a les persones refugiades. D'altra banda, i com a conseqüència de les pluges, les entitats confirmen que la situació ha estat complexa ja que la part exterior del camp on les persones esperen per poder entrar i poder registrar-se es va omplir de fang. Tenint en compte que és l'espai utilitzat per moltes persones refugiades per dormir-hi en tendes de campanya fins que poden accedir al camp, ha suposat una situació molt difícil pels refugiats i per les entitats que fan les tasques de repartiment d'aliment a l'interior i a l'exterior del camp.

Les persones refugiades estan rebent en l'actualitat en aquest camp un àpat al dia per part diverses entitats, entre les quals Save the Children i Oxfam però no estan rebent suport per part de les autoritats gregues. Pel que fa a l'assistència sanitària, també n'ofereix dins del camp Metges sense Fronteres i WAHA.

Quant al perfil de persones refugiades que arriben al camp, les entitats han detectat que el nivell socioeconòmic dels sirians és més elevat respecte al de resta de nacionalitats i que el nivell d'anglès per part dels sirians també és superior, cosa que facilita la feina al staff de les entitats tenint en compte que hi ha una manca d'intèrprets. Tot i així, no hi ha prou traductors treballant al camp, especialment d' àrab i farsi, la qual cosa dificulta la feina que duen a terme les entitats a Moria.

ONG locals	ONG internacionals
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praksis ▪ Solidarity Now 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Save the Children ▪ Metges del Món ▪ Metges sense Fronteres ▪ WAHA ▪ OIM ▪ Action Aid

KARA TEPEES:

Kara Tepes és l'altre camp de refugiats de l'illa de Lesbos. Es tracta del camp no oficial i és el camp on es fa el registre de les famílies sirianes. En aquest camp els refugiats romanen també uns dos o tres dies fins que han estat registrats i disposen dels bitllets de ferri per poder traslladar-se al port de Pireaus. En aquest camp hi ha una carpa gran d'ACNUR, així com casetes de la mateixa agència. D'altra banda, s'estan construint noves casetes on les persones refugiades es puguin aixoplugar amb l'arribada de l'hivern. Durant els dies que es realitza la missió a terreny hi va haver-hi vaga de ferris, creant-se grans aglomeracions de persones a la illa.

Ni en el camp de Kara Tepes ni en el de Moria no hi ha personal responsable al punt d'entrada, motiu que crea confusió i desconcert a les persones refugiades quan arriben als camps.

ONG locals	ONG internacionals
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praksis ▪ Solidarity Now 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Save the Children ▪ Rescue Committee ▪ Metges del Món ▪ Metges sense Fronteres ▪ ICRC

IDOMENI:

Es tracta del camp de refugiats del Nord de Grècia, a la frontera amb Macedònia. Els refugiats arriben en autobús des d'Atenes a aquest camp de refugiats. El volum de persones que hi estan arribant és molt elevat, i es formen llargues cues d'autobusos a la carretera propera al punt d'entrada a Idomeni. En aquest camp els refugiats reben un àpat i disposen de lavabos i dutxes mòbils. Les persones refugiades travessen a peu la frontera de 500 metres entre Grècia des del camp d' Idomeni fins al camp de Vinouj, a la ciutat macedònia de Gevgelija. Es tracta d'un camp de trànsit pels refugiats on romanen un període curt de temps. Hi ha habilitades diverses carpes d' ACNUR on els refugiats poden descansar i s'estan construint nous espais per acondicionar el camp per l'arribada de l'hivern. En aquest camp els refugiats reben un àpat per part de les entitats que hi treballen.

ONG locals	ONG internacionals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Metges sense Fronteres

Projecte identificat.

Títol: **SUPORT A TASQUES DE SALVAMENT MARÍTIM A LES PLATGES DE LESBOS**

Entitat: **Proactiva Open Arms**

El dia 6 de novembre el Fons Català es trasllada a la zona nord de l'illa de Lesbos i es troba amb dos dels socorristes de l'entitat que fan tasques de salvament marítim a l'illa. L'entitat va arribar a l'illa amb fons propis i actualment es finança principalment amb la campanya de crowdfunding que ha obert. Actualment tenen nou socorristes treballant a la zona nord de l'illa en torns de 14 dies rotatoris durant les 24 hores del dia i han creat un centre de coordinació per articular les tasques de socorrisme amb altres organitzacions. Actualment estan arribant a les costes gregues entre 3.000 i 4.000 persones. Diàriament arriben a l'illa un total de 100 embarcacions i l'entitat s'encarrega del salvament marítim de prop de 60 embarcacions al dia.

Les tasques de salvament marítim les du a terme també la guàrdia costera grega i Frontex, però de nit no treballen, la qual cosa fa que Proactiva Open Arms sigui l'única entitat que intervé de nit, quan es produeix una afluència de barques que creuen des de la costa turca a l'illa de Lesbos. L'entitat necessita, de cara a l'hivern, cobrir necessitats materials per tal de que els socorristes de l'entitat puguin dur a terme les tasques de salvament marítim en les condicions adequades.

Els fluxos de persones que arriben a la zona de nord de l'illa no disminuiran pel fet que s'acosti l'hivern, ja que les màfies ofereixen descomptes a les persones refugiades que creuen en barques fins a la costa grega i la tasca que du a terme l'entitat serà vital per evitar que continuïn morint persones ofegades al mar.

El 24 de novembre el Fons Català es reuneix amb Oscar Camps, coordinador de l'entitat, i acorden que presentaran una proposta de projecte en el marc de la campanya d'emergència endegada pel Fons Català.

SEGUIMENT DE PROJECTES ACTIUS (aprovats en el marc de l'emergència)

Projecte 2855. SUPORT A GRÈCIA EN LA RESPOSTA HUMANITÀRIA A LA CRISI DELS REFUGIATS

Entitat: **Save The Children**

El Fons Català es reuneix al camp de refugiats de Moria amb Kate Osullivan, membre de l'equip de Save the Children, per conèixer de primera mà la tasca que estan desenvolupant tant en aquest camp com en el de Kara Tepes. L'entitat assegura el proveïment d'aliments dins els camps, tot oferint un àpat al dia. També ofereix kits no alimentaris per a nadons i disposa d'un Child Friendly Space als dos camps en els quals l' staff de l'entitat organitza activitats de lleure per als infants i d'un contenidor on les mares poden atendre els seus nadons.

Projecte 2859. ATENCIÓ PRIMÀRIA EN SALUT I SUPORT PSICOSOCIAL PER A PERSONES REFUGIADES I MIGRANTS A GRÈCIA

Entitat: **Metges del Món Grècia**

03/11: Reunió a Atenes a la seu central de Metges del Món amb Garifalia Anastasopoulou Head of Missions; Teresa Mimikou, Project Coordinator i Vasia Floropoulou, Project Coordinator.

04/11: Reunió a Mitilini, Lesbos amb Ricardo Angora

05/11: Seguiment in situ de les accions que està realitzant Metges del Mon al Camp de Moria. Reunió amb Ricardo Angora i l'equip de MdM Grècia al camp de Moria amb Giorgos Bokus, treballador social; Dr, Dimitris Messaris, metge, i Anna Panou, psicòloga.

Metges del Món Grècia treballa a l'illa de Lesbos als camps de Moria i Kara Tepes oferint atenció sanitària i suport psicosocial a les persones refugiades. Al camp de Moria l'entitat disposa de tres contenidors on duen a terme les consultes. Al primer, al Kepi, on es troba el centre de registre dels ciutadans sirians, hi treballen una psicòloga, un treballador social i un metge. Al segon, situat al centre del camp, hi treballen dues infermeres de l'entitat i és de lliure accés per a tots els refugiats. El dia anterior a la visita del camp havien registrat 86 casos atesos en aquest punt. Per últim, al costat del centre de registre per a ciutadans no sirians es troba el tercer contenidor de l'entitat on actualment treballen dos metges i una infermera. L'entitat atén les persones refugiades de 9h a 21h. Al camp de Kara Tepes l'entitat disposa d'un contenidor on ofereix assistència sanitària a les persones refugiades.

MACEDÒNIA

ASPECTES GENERALS: DESCRIPCIÓ DE LES ZONES DE FUGIDA I TRÀNSIT VISITADES

GEVGELIJA:

Els fluxos de persones refugiades arriben al camp en grups de no més de 50 persones. Travessen la frontera a peu des del camp d' Idomeni, a Grècia. Caminen uns 20 minuts i arriben a les tanques del camp de trànsit Gevgelija a Macedònia, on s'han d'esperar en fila fins que la policia els permeti l'entrada al camp. Un cop a dins, la policia fronterera macedònia els registra. Les persones refugiades s'esperen dins el camp entre 1/2 hora i 3 o 4 hores, depenent dels horaris del tren.

Per agafar el tren cap a la frontera amb Sèrbia, les persones refugiades són distribuïdes per la policia en tren, bus o taxi. El preu és de 25 euros per persona, que han de pagar abans de viatjar (el mes de maig el bitllet de tren, que és un servei públic estatal, costava 6 euros). Segons ens expliquen les entitats presents al camp, els trens tenen capacitat per a 900 persones, però sovint en traslladen 1.200.

Aquest camp està altament militaritzat i controlat pel Govern de Macedònia: registre, seguretat i accés al camp. El camp està tancat amb reixes i tanques. La lliure circulació de les persones en trànsit està restringida.

Per entrar, com a staff, voluntari o observador, cal un permís emès pel Govern i controlat per la policia. Aquest permís l'emet el CMC-Crisis Management Centre. Per entrar al camp cal presentar el permís a la policia, que reté els passaports fins a la sortida.

En aquest camp de trànsit hi ha diverses entitats i persones voluntàries vinculades a aquestes entitats (l'accés està restringit si la persona va per lliure) implicades en la resposta humanitària (atenció sanitària, aliments, roba, atenció especial a infants (child friendly spaces)).

ONG locals	ONG internacionals
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ahmadija Muslimarki Dzmaat ▪ Creu Roja Macedònia ▪ LEGIS: Distribueix aliments. ▪ NuN Civil Association 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Humanity First ▪ Pallassos Sense Fronteres ▪ Strada Internacional ▪ UNICEF

L'opinió generalitzada i verificada sobre terreny és que les entitats no poden cobrir totes les necessitats bàsiques que pateixen les persones en trànsit. No donen l'abast, tot i garantir la seva presència de dia i de nit.

TABANOVCE:

Les persones refugiades arriben a Tabanovce en tren des de Gevgelija. És un petit camp de trànsit que ocupa pràcticament l'estació del tren. Hi ha un seguit de barracons on les persones que fugen poden descansar abans de continuar el seu camí cap el camp de trànsit de Presevo a Sèrbia.

Per fer aquest tram, han de caminar ½ km per arribar a la frontera. Després poden pujar dalt d'un bus per fer 12 km més fins a Presevo a Sèrbia, al camp de refugiats on s'han de registrar per poder continuar cap a la frontera amb Croàcia.

El camp està controlat per la policia de Macedònia, però, en comparació amb Gevgelija, el control a Tabanovce no és tan estricte. Les persones refugiades a l'arribar avancen tan ràpidament com és possible cap a la frontera sèrbia.

En aquest camp de trànsit hi ha diverses entitats i persones voluntàries vinculades a aquestes entitats (l'accés està restringit si la persona va per lliure) implicades en la resposta humanitària (atenció sanitària, aliments i roba).

ONG locals	ONG internacionals
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ahmadija Muslimarki Dzmaat: distribueix aliments i roba ▪ Creu Roja Macedònia: atenció sanitària ▪ LEGIS: Distribueix aliments 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Humanity First: distribueix aliments i roba

L'arribada dels trens a Tabanovce és variable. N'hi poden arribar entre 2 i 6 al dia. Cada tren arriba carregat de 900 persones i sovint de 1.200. A les andanes de l'estació, s'hi situen venedors ambulants locals, que venen roba, flassades, aliments i tabac.

IDENTIFICACIÓ D'ENTITATS I ACCIONS A LES RUTES DE TRÀNSIT

Projecte identificat.

Entitat: **LEGIS**

LEGIS distribueix aliments als punts de trànsit de dins de Macedònia (Gevgelija a la frontera sud amb Grècia i Tabanovce a la frontera nord amb Sèrbia). Estan situats a l'entrada dels camps i distribueixen un kit d'aliments per persona, a mesura que van entrant al camp per ser registrats per la policia. Cada kit costa 1 euro i en reparteixen 1000 al dia.

Amb l'acompanyament de LEGIS tenim la oportunitat d'aconseguir un permís emès pel CMC-Comitè Macedoni de Crisi per entrar al camp i poder fer la verificació de necessitats i respostes humanitàries, així com apropar-nos a la realitat de la mà d'una organització local implicada en la gestió de la crisi des de principis d'any.

06/11: Entrem al camp de Gevgelija amb LEGIS. Fem un recorregut pel camp i tenim l'oportunitat d'observar les dinàmiques del trànsit de les persones refugiades des d'Idomeni fins a Gevgelija. Parlem amb personal tècnic i persones voluntàries de diferents entitats que estan treballant al camp.

Verifiquem la tasca de LEGIS en la distribució de kits d'aliments entre les persones refugiades que arriben al camp. Observem i verifiquem la tasca d'observació de drets humans dins del camp i la incidència de l'entitat sobre les forces policials i el seu tracte envers les persones refugiades dins del camp.

Projecte **2863. SUPORT A POBLACIÓ REFUGIADA DE DIFERENTS ORÍGENS QUE ARRIBEN CERCANT ASIL A EUROPA PEL CORREDOR DELS BALSANS, MITJANÇANT LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT**

Entitat: **Pallassos Sense Fronteres**

07/11: Visita al camp de Gevgelija per conèixer el funcionament del mateix i reunió amb Nacho Camarero, responsable del projecte i Meri Naumova, responsable de l' Strada International,

contrapart de Pallassos sense Fronteres. L'entitat du a terme actuacions de clown de 40 minuts a 1 hora dins i fora del camp de Gevgelija, a través de les quals aconseguen donar suport emocional de manera transversal a infants, adults, a l' staff de les entitats, voluntaris i a la policia. Recentment les autoritats macedònies els han prohibit treballar dins d'aquest camp i estan tramitant els permisos corresponents amb el CMC-Comitè Macedoni de Crisi del govern de Macedònia.

Ens traslladem a peu al camp d' Idomeni acompanyats per Nacho Camarero de PSF que ens presenta la resta de l'equip de PSF que està actuant en aquest camp de trànsit.

SÈRBIA

ASPECTES GENERALS: DESCRIPCIÓ DE LES ZONES DE FUGIDA I TRÀNSIT VISITADES

PRESEVO:

El camp es troba situat al sud de Sèrbia, a la frontera amb Macedònia. Els refugiats hi arriben en autobús procedents del camp de refugiats de Tabanovsce, a Macedònia. Els refugiats fan llargues cues fora del camp per tal de poder accedir a l'interior del mateix on són registrats. Les persones refugiades, un cop hi accedeixen, reben un àpat per part de l'entitat Remar o Creu Roja. L'exterior del camp de Presevo està militaritzat per tal de controlar l'accés a l'interior. Les entitats tenen dificultats per poder treballar dins del camp, ja que és el govern serbi qui els ha d'autoritzar.

El dimarts 17 de novembre un ministre serbi va arribar al camp i va ordenar que les persones refugiades ja no facin cua a l'exterior del camp, sinó que arribin amb autobús a Presevo i directament entrin al camp. Un cop agafen l'autobús a Presevo, aquest els deixa en un motel de carretera proper a Sid, poble serbi fronterer amb Croàcia.

ONG locals	ONG internacionals
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Remar ▪ Creu Roja Internacional ▪ Pallassos sense Fronteres

MOTEL

Un cop els refugiats són registrats a Presevo alguns dels autobusos van directes fins a Sid, a la frontera amb Croàcia i la gran majoria fan una parada tècnica en un motel de carretera proper a Sid. En aquest punt els autobusos paren durant unes hores i es formen llargues cues. Diferents entitats donen un àpat a les persones refugiades dintre dels autobusos per tenir un major control que aquest repartiment es fa adequadament. D'altra banda, poden rebre assistència sanitària o bé a l'interior del motel o bé en un contenidor de Metges sense Fronteres. La gestió de residus en aquest punt és nul·la i s'ha generat una quantitat de brossa considerable.

ONG locals	ONG internacionals
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Initiative for Development and Cooperation 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR ▪ Creu Roja Internacional ▪ World Vision ▪ Metges sense Fronteres

SID

Es tracta d'un petit poble serbi fronterer amb Croàcia. Les persones refugiades hi arriben en autobús procedents de Presevo o ve del Motel proper a Sid. Allà agafen un tren gratuït que els porta fins a Croàcia i, en aquest cas, a diferència de Macedònia, la capacitat del tren es correspon amb el nombre de persones que hi viatgen. Un cop arriben a l'estació han de fer cua fins que la policia els dona permís per accedir a la via en grups de 10 a 20 persones i els organitza per vagons. Davant de l'estació hi ha un edifici que amb el suport econòmic de l'Estat de Sèrbia està sent arreglat de manera que s'utilitzarà com a centre d'acollida. Un cop estigui operatiu, el motel deixarà de funcionar com a punt de parada. L'edifici disposa d'habitacions i en un edifici contigu s'habilitarà un espai per a nens i s'oferirà assistència sanitària. En el cas de Sèrbia, qui té el mandat per gestionar la crisi de refugiats és l'Estat a través del Comissionat pels Refugiats i Creu Roja.

ONG locals	ONG internacionals
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Initiative for Development and Cooperation 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ACNUR

SEGUIMENT DE PROJECTES ACTIUS (aprovats en el marc de l'emergència)

Projecte 2863. SUPORT A POBLACIÓ REFUGIADA DE DIFERENTS ORÍGENS QUE ARRIBEN CERCANT ASIL A EUROPA PEL CORREDOR DELS BALSANS, MITJANÇANT LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT

Entitat: **Pallassos Sense Fronteres**

09/11: De bon matí ens vénen a cercar, a Skopje, Nacho i Beatriz de Pallassos Sense Fronteres-PSF i ens traslladem a Presevo, a Sèrbia. En aquest camp de trànsit i registre de refugiats, fan actuacions fora del camp a les persones que, en fila i darrere d'una tanca, estan esperant autorització per part de la policia, per entrar al camp a registrar-se i poder continuar el camí cap a Sid a la frontera Nord i poder entrar a Croàcia.

L'equip de PSF es mou fent actuacions al llarg de la fila de persones que esperen. La rebuda dels PSF és molt positiva, pel que fa a les persones refugiades, staff tècnic, persones voluntàries i veïns i veïnes de Presevo. No és així en el cas de l'exèrcit i la policia sèrbia, tot i que no els prohibeixen l'actuació.

Projecte 2853. INTERVENCIÓ D'EMERGÈNCIA PER A L'ASSISTÈNCIA SOCIOSANITÀRIA I L'ASSESSORAMENT A LES PERSONES REFUGIADES EN TRÀNSIT A SÈRBIA

Entitats: **Farmamundi i IDC-Sèrbia**

10/11: Reunió amb l'equip de l'entitat sòcia de Farmamundi, IDC-Initiative for Development and Cooperation a la seva seu a Belgrad.

Ens traslladem amb cotxe al poble de Sid, a la frontera amb Croàcia. L'entitat comparteix seu a Sid amb Creu Roja Sèrbia. Allà, els voluntaris de l'entitat preparen les bosses de menjar que posteriorment distribueixen entre les persones refugiades tant al motel proper a Sid com a l'estació de tren de Sid.

De Sid ens traslladem en cotxe al motel que funciona com a camp provisional de trànsit i allà verifiquem i fem el seguiment de les tasques d' IDC en la distribució d'aliments entre les

persones refugiades que esperen dalt dels autobusos que més tard es traslladaran a l'estació de tren de Sid.

Més tard, l'entitat ens acompanya a l'antic pas fronterer que es feia servir per travessar a peu la frontera de Sèrbia a Croàcia. És un exemple de la situació d'impredictibilitat que afecta aquesta crisi.

Finalment ens traslladem a l'estació de tren de Sid on podem observar el trànsit dels contingents de persones refugiades que arriben del motel o de Presevo amb autobusos.

11/11: Ens traslladem de nou a l'estació de tren de Sid on verifiquem les tasques d'atenció sanitària implementades per l'entitat IDC. També observem més en profunditat la logística seguida pel Govern de Sèrbia en el trasllat de persones refugiades fins al tren que els durà a Croàcia al camp Slavonky-Brod.

A la tarda, tornem de nou al motel, on observem la coordinació complexa entre les entitats que distribueixen aliments, entre Creu Roja-Sèrbia, World Vision i IDC.

Projecte 2856. CRISI PERSONES REFUGIADES A EUROPA: TRAMESA DE MATERIAL HUMANITARI A SÈRBIA

Entitats: **Creu Roja Catalunya i Creu Roja Sèrbia**

04/11: Reunió a la seu de Creu Roja Helena a Atenes amb Carmen Ferrer delegada de Creu Roja Espanyola. Ens explica la situació i la gravetat del context d'intervenció i assenyala tres limitants que afecten la gestió de la crisi:

- La rumorologia
- Els interessos d'altres països
- La impredictibilitat

10/11: Visitem la seu de Creu Roja Sèrbia a Sid. També els trobem al motel distribuint aliments.

B) Contactar amb entitats locals en països fora de l'espai Schengen: Macedònia i Sèrbia, per poder-les convidar a presentar propostes des d'una visió de proximitat.

Resultats

La missió ha permès identificar tres noves entitats a Grècia, Macedònia i Sèrbia:

- Contactar i conèixer el treball que realitza l'entitat Proactiva-Open Arms a l'illa de Lesbos, Grècia.
- Contactar i conèixer el treball que realitza l'entitat LEGIS als camps de refugiats de Gevgelia i Tabanovce a Macedònia.
- Contactar i conèixer el treball que realitza l'entitat sòcia de Farmamundi IDC-Initiative for Development and Cooperation als camps de refugiats de Sid i la frontera de Sèrbia amb Croàcia a Sèrbia.

- C) Identificar possibles ciutats interlocutores que es troben en la ruta de les persones refugiades, per activar la línia 2. Suport als municipis de la ruta.

Resultats

- Observar el rol que juguen alguns dels municipis localitzats en les rutes de fugida. A Grècia: Atenes i Mitilene, Lesbos; a Macedònia: Gevgelia i Tabanovce i a Sèrbia: Sid.
- Constatar la baixa implicació dels municipis en la gestió de la crisi de les persones refugiades en trànsit pel seu territori.
- No s'ha identificat cap possible ciutat interlocutora per establir un marc de coneixement mutu i d'intercanvi entre municipis.

En el marc de la missió, hem contactat amb una regidora del municipi de Gevgelia, sense perspectives per establir un marc d'interlocució entre municipis. Ens expliquen i constatem que els municipis implicats en les rutes de fugida no estan gestionant cap mena d'acció en suport de la població en trànsit ni estan gestionant els camps de trànsit que estan controlats per la policia nacional, i, en el cas de Presevo a la frontera entre Sèrbia i Kosovo, s'hi suma l'exèrcit serbi.

Els Balcans és un territori amb una democràcia molt jove. El rol que juguen els municipis és d'una democràcia molt incipient i no estan implicats en la gestió de la crisi.

AGENDA REALITZADA

Dm 03/11	<p>Vol Barcelona-Atenes</p> <p>17:30h Reunió a la seu de MdM-Grècia a Atenes amb Garifalia Anastasopoulou, Head of Missions; Teresa Mimikou; Project coordinator i Vasia Floropoulou, Project coordinator</p>
Dc 04/11	<p>Atenes: 09:30h Reunió amb Carmen Ferrer de Creu Roja Espanyola a Grècia</p> <p>Vol Atenes-Lesbos</p> <p>Lesbos: 17h Trobada amb Ricardo Angora, psiquiatre voluntari de Metges del Món</p>
Dj 05/11	<p>Lesbos Trasllat al camp de Moria</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10:30h Trobada amb Caroline de Save The Children a l'entrada del Camp de Moira - 12h Trobada amb Ricardo Angora i l'equip de MdM Grècia al camp de Moira, Mr. Patestos (medical doctor), Mr Dulgeris (nurse) i Ms Panou (psychologist) <p>15h Trasllat a la costa de Moribos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trobada amb Proactiva Open Arms a la zona nord, entre Skala i Molivos <p>Trasllat a Mytilini</p>

Dv 06/11	<p>Vol Mytilini-Tessalònica 17h Trajecte Tessalònica-Frontera amb Macedònia-Gevgelija amb bus</p> <p>21h Trobada amb Jasmin, president de LEGI. CMC: recollir el permís oficial del Govern macedoni per poder entrar al camp de Vinojug a Gevgelija</p> <p>21h-23h Visita del camp de trànsit i registre de Gevgelija</p> <p>Trasllat a Gevgelija</p>
Ds 07/11	<p>Gevgelija</p> <p>10h Trasllat al camp de Gevgelija. Reunió amb equip PSF-Pallasos Sense Fronteres i Strada International</p> <p>13h Trasllat al camp d'Idomeni a Grècia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visita al camp de trànsit - Trobada amb l'equip de PSF a Idomeni <p>20h Trajecte Gevgelija-Skopje</p>
Dg 08/11	<p>11h Trobada amb Nikolaye, activista macedoni que treballa en temes de sensibilització i incidència política en el marc de la crisi de refugiats</p> <p>16h Trasllat al camp de Tabanovce amb el director de LEGIS</p> <p>Trasllat a Skopje</p>
DI 09/11	<p>9h Trasllat al camp de Presevo des d'Skopje amb equip de PSF</p> <p>11h-13h Actuació de PSF a Presevo</p> <p>14h visita al Camp de registre de Presevo amb REMAR</p> <p>17h Trasllat amb autobús a Belgrad</p>
Dm 10/11	<p>10h Reunió amb l'equip d' IDC a la seva seu a Belgrad</p> <p>11h- 19h</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trasllat a Sid: seu d'IDC i Creu Roja Sèrbia i l'estació de tren - Trasllat al Motel-camp provisional de trànsit a la frontera amb Croàcia - Visita a l'antic pas fronterer de Sèrbia a Croàcia <p>Trasllat a Belgrad</p>
Dc 11/11	<p>10h- 19h</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trasllat a Sid: seu d' IDC i Creu Roja Sèrbia i l'estació de tren - Trasllat al Motel-camp provisional de trànsit a la frontera amb Croàcia <p>Trasllat a Belgrad</p>
Dj 12/11	<p>Tornada a Barcelona</p> <p>Vol Belgrad-Roma-Barcelona</p>

PROJECTES IMPLICATS

Núm.	Títol	País	Presentat	Import aprovat (€)
2853	Intervenció d'emergència per a l'assistència socio sanitària i l'assessorament a les persones refugiades en trànsit a Sèrbia	Sèrbia-Hongria	Farmamundi	25.000,00
2855	Suport a Grècia en la resposta humanitària a la crisi dels refugiats	Grècia	Save the Children	25.000,00
2856	Crisi persones refugiades a Europa: tramesa de material humanitari a Sèrbia	Sèrbia	Creu Roja Catalunya	21.400,00
2859	Atenció primària en salut i suport psicosocial per a persones refugiades i migrants a Grècia	Grècia	Metges del Món	29.950,00
2863	Suport a població refugiada de diferents orígens que arriben cercant asil a Europa pel corredor dels Balcans, mitjançant les arts escèniques i la comicitat	Macedònia Sèrbia Croàcia	Pallasos Sense Fronteres	25.000,00
14	Suport a Macedònia en la resposta humanitària a la crisi dels refugiats	Macedònia	LEGIS	Pendent
15	Suport a tasques de salvament marítim a les platges de Lesbos	Grècia	Proactiva Open Arms	Pendent

CONCLUSIONS

A. La força i el pes de les organitzacions i el voluntariat en la gestió de la crisi. Les entitats i les persones voluntàries, són actors crucials en la resposta humanitària en la ruta de fugida de la mediterrània oriental (ruta Turquia-Grècia i Balcans).

a.1) Les entitats juguen un doble rol dins els camps de refugiats:

- Proveïment d'ajut humanitari bàsic (atenció socio sanitària, medicaments, aliments, roba i altres articles de primera necessitat (tendes, flaçades, etc.)
- Protecció: observació de vulneració de drets humans dins els camps de trànsit i de registre

a.2) No hi ha prou capacitats per gestionar el que està passant a les rutes de fugida. Les entitats no donen l'abast per donar resposta a les necessitats urgents generades per la crisi. Es constata que treballen en situació d'alta precarietat.

a.3) Les entitats humanitàries estan desplegant la resposta humanitària sobre terreny, però moltes decisions crucials les prenen la UE, Frontex i els estats. Les entitats no tenen el control de la gestió de la crisi. Les organitzacions han d'afrontar els efectes d'aquestes decisions, en un context que no depèn d'aquestes.

B. Necessitats identificades, contrastades i sentides per les organitzacions que estan gestionant la crisi

b.1) La manca d'intèrprets en àrab i farsi, la qual cosa dificulta l'efectivitat dels serveis que proporcionen per pal·liar el patiment de les persones que fugen.

b.2) La coordinació entre entitats que estan treballant sobre terreny i que compten amb les competències i els permisos oficials necessaris per poder comprar, si escau, i distribuir l'ajut humanitari entre la població en trànsit de la manera més ordenada i equitativa possible.

C. Tot i que el context d'intervenció és altament canviant i impredecible, la capacitat reactiva de les entitats és alta

c.1) Les accions dutes a terme per les entitats estan afectades per molts factors externs: interessos geopolítics, rumorologia, decisions externes (tancament de fronteres, segregació per origen...). Hem constatat la capacitat de reacció de les entitats que estan treballant a les rutes de fugida per adaptar-se a contextos canviant i no aturar la feina humanitària.

c.2) Es percep la incertesa que es viu, entre les entitats i les persones refugiades, pel que fa als múltiples i variats escenaris que es poden donar a mesura que avanci la crisi

D. Seguretat vs. protecció i atenció a les persones refugiades. La seguretat i la protecció de fronteres prima per sobre la seguretat i protecció de les persones

d.1) Les institucions estatals, tret de la policia i l'exèrcit, estan pràcticament absents en el procés de gestió de la crisi i resposta a necessitats humanitàries de la població en trànsit i en alguns casos dificulten que les entitats puguin treballar dins dels camps.

d.2) La nul·la implicació dels governs locals es constata en la greu situació pel que fa a la gestió de residus sòlids i en la preparació dels camps de trànsit i de registre localitzats en els municipis fronterers implicats.

d.3) La tasca de Frontex-Agència Europea per a la Gestió de la Cooperació Operativa a les Fronteres Exteriors dels Estats membres de la Unió Europea està bàsicament orientada al registre de les persones en trànsit. N'hem constatat la inoperància i la poca efectivitat, a través de les llargues i feixugues esperes que provoquen en els camps de trànsit. Una persona pot esperar de 24 hores a una setmana (o més) per ser registrada.

d.4) Els acords de la UE fan èmfasi en la protecció i la seguretat de les fronteres, i en polítiques de contenció de fluxos de refugiats vers Europa. Aquest fet es constata amb totes les dificultats que han de fer front les persones que fugen.

E. La fugida des dels països d'origen (Síria, Afganistan, Iraq...) esdevé un èxode carregat de perills i riscos que les pròpies víctimes han d'assumir i gestionar.

e.1) La inexistència de vies legals segures i la feble intervenció dels estats implicats per protegir les persones que fugen provoca que les persones arriquin les seves vides a mans de les màfies.

e.2) Es detecta una manca de voluntat política i d'interès per facilitar, amb mitjans i dignitat, el trànsit de les persones que fugen.

F. El suport dels ens locals a la tasca de les entitats que han rebut aportacions econòmiques a través del Fons Català

f.1) Es constata la pertinència de continuar donant suport a les entitats que estan cobrint les necessitats humanitàries en les rutes de trànsit. Cal tenir en compte que les condicions climatològiques empitjoraran amb l'arribada de l'hivern, però les persones refugiades no deixaran de venir, motiu pel qual les entitats necessitaran continuar comptant amb aquest suport.

G. L'enfocament integral de la crisi: cal vincular acció+protecció+denúncia i coneixement de les causes de la crisi (denúncia i EpD)

g.1) Per ser solidaris i solidàries amb la població refugiada, no cal esperar a acollir-los a casa nostra.

g.2) La importància crucial de la sensibilització i l'EpD en l'explicació i la comprensió de la crisi com un fenomen que comença en el país d'origen i que cal conèixer-ne les causes.

g.3) En aquests moments, la urgència se situa en els camps de refugiats als països de primera acollida (Líban, Jordània, Iraq, Turquia...) i a les rutes de fugida: Mediterrània oriental (Turquia-Grècia-Balcans), Mediterrània central (Líbia-Itàlia) i Mediterrània occidental (Marroc-Estat espanyol).

Annexos

1. MOLIVOS, NORD DE LA ILLA DE LESVOS

2. CAMP DE MORIA A GRÈCIA

3. Projecte 2859. Atenció primària en salut i suport psicosocial per a persones refugiades i migrants a Grècia. Entitat: Metges del Món.

4. **Projecte 2855.** Suport a Grècia en la resposta humanitària a la crisi dels refugiats
Entitat: Save The Children

5. CAMP DE KARA TEPES A GRÈCIA

7. PORT DE LESVOS

8. CAMP D' IDOMENI A GRÈCIA

9. PAS FRONTERER FRONTERA ENTRE GRÈCIA I MACEDÒNIA

10. CAMP DE GEVGELIJA A MACEDÒNIA

11. CAMP DE TAVANOSCE A MACEDÒNIA

12. Projecte de Suport a Macedònia en la resposta humanitària a la crisi dels refugiats. Entitat: LEGIS (pendent).

13. CAMP DE PRESEVO A SÈRBBIA

14. Projecte 2863. Suport a població refugiada de diferents orígens que arriben cercant asil a Europa pel corredor dels Balcans, mitjançant les arts escèniques i la comicitat. Entitat: Pallassos Sense Fronteres

15. MOTEL SID A SÈRBIA

16. **Projecte 2853.** Intervenció d'emergència per a l'assistència sociosanitària i l'assessorament a les persones refugiades en trànsit a Sèrbia. Entitat: IDC

17. ESTACIÓ DE TREN DE SID A SÈRBIA A LA FRONTERA AMB CROÀCIA

